

صنایع تبدیلی یکی از حلقه های زنجیره اقتصاد کشاورزی در ایجاد ارزش افزوده است



بخش کشاورزی از بخش های مهم اقتصادی کشور به شمار می رود و در شرایطی که ایران با فشارهای سنگین متاثر از تحریم ها مواجه است، بخش کشاورزی توانسته تاب آوری اقتصاد کشور را افزایش دهد و بنابر اعلام بانک مرکزی، سبب رشد اقتصادی مثبت کشور هم شده است.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی، به نقل از ایسنا؛ یکی از اولویتهایی که به رشد شتابان اقتصادی در حوزه کشاورزی کمک میکند، شناسایی زنجیرههاست و اتخاذ سازوکار مناسب و برنامه ریزی برای ایجاد و توسعه صنایع تبدیلی و واحدهای فرآوری به عنوان یکی از حلقه های زنجیره اقتصاد کشاورزی مصداق توجه به این امر و ضرورتی انکارناپذیر در ایجاد ارزش افزوده در حوزه کشاورزی است تا علاوه بر خودکفایی در این حوزه و فرآوری محصولات استراتژیک میزان تولید افزایش یافته و علاوه صرفه جویی ارزی به ارزآوری نیز کمک شود.

صنایع تبدیلی و تکمیلی به صناعی گفته میشود که به فرآوری و عمل آوری محصولات مختلف کشاورزی میپردازند و ایجاد چنین ظرفیتهایی در نقاط مختلف کشور بویژه مناطقی نظیر شهرستان ساوه که قطب کشاورزی

به شمار میروند بیش از گذشته احساس می شود تا بتوان به رشد اقتصادی کمک کرد.

شناسایی چالشها و موانع توسعه کارآفرینی در بخش صنایع تبدیلی محصولات باغی و بهره‌گیری از ظرفیت حداکثری این صنایع موضوع مهمی است که باید در دستور کار دولت قرار گیرد تا اقتصاد کشاورزی به گفته یک فعال در این حوزه دچار خودتحریمی یا معضل دلالتی واسطه‌گری نشود.

ابراهیم بامداد مدیرعامل شرکت نارایران تولیدکننده پوره و کنسانتره میوه در شهر صنعتی کاوه شهرستان ساوه از واردات بیرویه پوره گلایه کرد و افزود: واردات بیش از حد این محصول موجب خروج ارز از کشور شده و زمینه تعطیلی کارخانجات داخلی و رونق کارخانجات خارجی را فراهم خواهد کرد.

وی افزود: این شرکت امسال برای اولین بار محصولات پوره انبه و آناناس را تولید کرد و با تولید پوره با حداقل قیمت توانست تا حدودی نیاز واحدهای تولیدی را مرتفع کند، ولی متأسفانه با وجود اینکه ما توان تولید پوره را داریم شاهد واردات بی رویه پوره هستیم و این مسئله نوعی خیانت به تولید بوده و در این شرایط انگیزه کار از تولیدکننده گرفته می‌شود.

منافع عده ای در واردات پوره است

وی گفت: با توجه به اینکه افزون بر ۵۰ درصد نیاز کشور به پوره در این واحد تولیدی تامین می‌شود، لذا واردات بیرویه این محصول به کشور موجب بیکاری کارگر ایرانی شده و در واقع برای کارگر خارجی اشتغال ایجاد می‌کند. از وزارت صمت انتظار می‌رود که مانع واردات بی رویه شود و فضایی حمایتی در کشور فراهم کند تا تمامی نیاز به پوره توسط تولیدکنندگان داخلی تامین شود. هم اکنون چندین شرکت ایرانی در حال تولید پوره هستند، اما به دلیل اینکه منافع عده ای در واردات است و برای خود کاسبی راه انداخته اند، واردات بی رویه ادامه دارد.

واردات پوره مجاز است، اما میوه نه/سود بازار ایران در جیب ترکیه و عراق

بامداد گفت: متأسفانه از طرف دیگر ورود پوره انبه به کشور مجاز است، اما اجازه ورود میوه انبه به کشور به عنوان مواد اولیه داده

نمی شود و جلوگیری از واردات انبه و آناناس یکی از بزرگترین مشکلات صنایع تبدیلی است. دولت باید به جای صدور مجوز واردات پوره مجوز ورود این میوه ها به کشور را بدهد تا با تامین مواد اولیه، اشتغالزایی و رونق در چنین شرکت‌هایی شکل بگیرد و با صادرات بیشتر برای کشور ارزش افزوده ایجاد شود.

بامداد، این واحد تولیدی را بهترین تولیدکننده پوره و کنسانتره در ایران عنوان کرد و گفت: متأسفانه به علت تحریم، محصولات به عراق و ترکیه صادر می شود و آنها این محصولات را به اروپا صادر می کنند و سود بسیاری می برند. در شرایط موجود سالانه دو میلیون دلار صادرات از این شرکت صورت می‌گیرد، در حالی که اگر شرایط عادی بود قطعاً صادرات شرکت مستقیماً به اروپا انجام می شد و سود بسیار بیشتری از این عرصه حاصل می شد ولی متأسفانه در حال حاضر سود اصلی محصول ایران را عراق و ترکیه می برند.

وی با بیان اینکه از سال ۹۷، حدود ۴۰ درصد این واحد تولیدی به سرمایه‌گذار سوئیسی واگذار شده است، گفت: در صورت راه‌اندازی طرح توسعه، میزان صادرات به هفت میلیون دلار افزایش خواهد یافت.

بامداد با بیان اینکه ایران هم اکنون دارای بالاترین حجم تولید آرمیوه در دنیا بوده و خوشبختانه حرف اول را در این عرصه در دنیا می‌زنند، بیان کرد: این شرکت می تواند میوه‌ای که در بازار قابل جذب نیست را به محصولی با کیفیت تبدیل کرده و به بازار عرضه کند. در این صورت علاوه بر تامین نیاز داخلی در زمینه صادرات محصول نیز حرف های زیادی برای گفتن خواهد داشت. میوه های مصرف این صنعت شامل انار، توت فرنگی، هلو، زردآلو، آلو زرد، انبه، آناناس و ... است که دو میوه انبه و آناناس از کشورهای پاکستان، هند و بنگلادش وارد و تبدیل به پوره می‌شود.

دلال ها این بازار را هم خراب کرده اند

وی ادامه داد: در سال جاری بیش از ۱۵ هزار تن انار از باغداران ساوه خریداری شده بنابراین محدودیتی برای خرید انار وجود ندارد ولی به دلیل وجود واسطه‌ها و افزایش چندبرابری قیمت محصول ساوه مجبور هستیم از سایر شهرها محصول انار را وارد کنیم.

این تولیدکننده واسطه گری در جذب محصولات را یکی از مشکلات جدی در شهرستان ساوه عنوان کرد و گفت: با وجود ظرفیت بالای تولید انار در این شهرستان، دلالان سبب افزایش قیمت این محصول که یکی از مواد

اولیه مهم مورد نیاز این شرکت است می شوند.

وی به نفوذ محلی دلان در بازار میوه اشاره کرد و گفت: بنرهای این شرکت مبنی بر خرید مستقیم محصول انار، برای اطلاع باغداران در سطح شهر و مناطق تولید انار شهرستان ساوه نصب شده، اما متأسفانه دلان اقدام به پاره کردن بنرها کرده و با نفوذ محلی خود، خرید محصول درجه یک از کشاورزان را منوط به این مسئله می کنند که آنها محصول درجه دو و سه خود را نیز به دلال بفروشند، در این صورت دلال محصول درجه دو و سه که مورد نیاز صنایع تبدیلی است را از آن خود کرده و به قیمت بالاتر به کارخانجات می فروشد و تمامی این معضلات ناشی از عدم وجود رابطه مستقیم بین تولیدکننده و مصرف کننده است. به نظر می رسد فعالیت سامانه دیجیتالی و تامین میوه از طریق این سامانه موجب قطع دست دلان و واسطه ها خواهد شد و تولید کننده مستقیماً با مصرف کننده در ارتباط خواهد بود.

وی ادامه داد: برخی افراد اقدام به خرید انار درجه دو و سه با قیمت ناچیز می کنند و در اقدام بعدی همین محصول را با یک حاشیه سود به دلان بزرگتر می فروشند. این شرکت آمادگی دارد از طریق عامل خرید شرکت بدون نقش آفرینی دلان، انار را به صورت مستقیم از باغداران خریداری کرده و حتی با پرداخت هزینه حمل و نقل اجازه سوءاستفاده به دلان ندهد. ظرفیت فرآوری روزانه انار در این شرکت تا سقف ۴۰۰ تن است و برای خرید مستقیم و بدون واسطه محصول نیز رایزنی هایی با باغداران صورت گرفته است.

او متضرر شدن کشاورز و افزایش قیمت تمام شده محصول کارخانه را نتیجه فعالیت دلان دانست و گفت: امروزه سودی که دلال از واسطه گری می برد کارخانه از تولید محصول نمی برد. کشاورزان باید مستقیماً با کارخانه صنایع تبدیلی و فرآوری در ارتباط باشند و سازوکار مناسب در این خصوص باید اندیشیده شود.

سیلی تحریم

مدیرعامل شرکت نارایران در ادامه گفت: تحریم از دیگر مشکلات زمینه ساز کاهش سوددهی است. شرکت های ترکیه ای در شرایط تحریم تولیدات این واحد تولیدی را خریداری کرده و با قیمت چندین برابری در اختیار کشورهای اروپایی قرار می دهند. بخشی از تولیدات این شرکت که پوره انواع میوه است به مصرف شرکت های داخلی رسیده و بخشی به کشورهای ژاپن، کره، سوریه، لبنان، عراق و ترکیه صادر می شود.

وی مشکلات برآمده از تحریم‌ها و تبادلات ارزی را عاملی بازدارنده در حوزه صادرات این شرکت عنوان کرد و گفت: این موضوع موجب زیان دهی شرکت‌های فعال در حوزه فرآوری انار شده است.

با خودتحریمی و تعرفه بالای گمرکی چه کنیم

وی اظهار کرد: البته امروزه از خودتحریمی بیشتر از خود تحریم آسیب می‌بینیم، چراکه به عنوان مثال برای ورود تجهیزات آزمایشگاهی با مشکل مجوز مواجه هستیم و این مشکل ناشی از سوء مدیریت یا همان خودتحریمی است.

وی با تاکید بر اینکه تضمین سلامت مردم در ارائه محصولات با کیفیت است، گفت: برای تحقق این موضوع و توسعه فعالیت‌ها نیازمند ماشین آلات خارجی و تجهیزات به روز هستیم. در حال حاضر با توجه به افزایش نرخ ارز تامین این تجهیزات برای این واحد تولیدی مقدور نیست، از طریق بانک‌ها و صندوق توسعه ملی می‌توان اینگونه مجموعه های تولیدی را حمایت کرد تا علاوه بر افزایش آمار اشتغال با تنوع در صادرات محصولات، افزایش ارزآوری برای کشور نیز محقق شود.

وی بیشترین بازار صادراتی این شرکت را کشورهای اروپایی دانست و گفت: تعرفه گمرکی از کشور ترکیه به کشورهای اروپایی صفر است، اما متأسفانه تعرفه ایران به کشورهای اروپایی ۱۷ درصد است و همین عامل موجب شده است که مزیت رقابت‌پذیری را از دست بدهیم. براین اساس با کاهش سود محصول تولیدی بدنبال جذب مشتری در بازارهای خارجی هستیم.

تحریم روی خوش هم دارد

این تولید کننده ایرانی در ادامه از تبدیل تحریم‌ها به فرصت نیز یاد کرد و گفت: قبل از تحریم‌ها بخش اعظمی از نیاز کشور به پوره وارد می‌شد و به عنوان مثال پوره هلو از اسپانیا وارد می‌شد و حتی خود میوه هلو از بازار ترکیه برای بازار تازه خوری وارد می‌شد که با بسته شدن بازار خارجی ناشی از تحریم‌ها، شرکت‌های ایرانی دست به تولید پوره با کیفیتی بالاتر از بازار خارجی و با یک پنجم قیمت مشابه خارجی زدند. حتی توانمندی و ظرفیت داخلی موجب شده است که در سایه تحریم‌ها متخصصین ایرانی دست به طراحی و تولید ماشین آلات واحدهای صنعتی و تولیدی بزنند و کشور بتواند از وابستگی به خارج در تامین ماشین آلات رهایی یابد.

وی تصریح کرد: می توان گفت تحریم در کوتاه مدت فشار زیادی به تولید ملی وارد کرد، اما با استقامت کارآفرینان و تولیدکنندگان و تلاش مضاعف کارگران، تحریم به فرصت تبدیل شد و قطعا در درازمدت برکات زیادی برای کشور برجای خواهد گذاشت.

وی خاطرنشان کرد: این واحد تولیدی توانسته است برای ۱۰۰ نفر اشتغال مستقیم و برای بیش از ۱۰ هزار نفر اعم از باغدار، حملونقل، دست اندرکاران و عاملین تولید و عرضه و کارخانجات مصرف کننده پوره و ... ایجاد کند که در صورت حمایت مسئولان طرح توسعه به منظور تولید قطعات میوه و انواع کنسانتره در دستور کار است.

بامداد در پایان گفت: بازدید اخیر اعضای کمیسیون کشاورزی به منظور هندل کردن بازار، حمایت در زمینه واردات میوه و سموم ارگانیک نقش داشته و امیدواریم مسیر توسعه در راستای افزایش تولیدات و بهره گیری از دستگاه های به روز دنیا را هموارتر کند.

سرویس خبری: کشاورزی

منبع: ایسنا